SKLEPI

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE

z dne 16. maja 2014

o odobritvi odstopanja, ki ga je zahtevala Nizozemska na podlagi Direktive Sveta 91/676/EGS o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov

(notificirano pod dokumentarno številko C(2014) 3103)

(Besedilo v nizozemskem jeziku je edino verodostojno)

(2014/291/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov ([1]) in zlasti tretjega pododstavka odstavka 2 Priloge III k Direktivi,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Če se količina gnoja, ki ga namerava država članica letno vnesti na hektar, razlikuje od količine, navedene v prvem stavku in točki (a) drugega pododstavka odstavka 2 Priloge III k Direktivi 91/676/EGS, mora biti ta količina določena tako, da ni ogroženo doseganje ciljev iz člena 1 navedene direktive, in mora biti upravičena na podlagi objektivnih meril, kot so v tem primeru dolga rastna doba in posevki, ki sprejmejo veliko dušika.

(2) Komisija je 8. decembra 2005 sprejela Odločbo 2005/880/ES ([2]), ki pod določenimi pogoji dovoljuje vnos gnoja pašne živine do največ 250 kg dušika na hektar letno na kmetijah z vsaj 70 % travinja.

(3) Komisija je 5. februarja 2010 sprejela Sklep 2010/65/EU ([3]) o spremembi Odločbe 2005/880/ES in podaljšanju odstopanja do 31. decembra 2013.

(4) Navedeno odobreno odstopanje je zadevalo 21 752 kmetij v letu 2012, kar ustreza 46 % celotne neto kmetijske površine.

(5) Nizozemska je 22. januarja 2014 Komisiji predložila zahtevek za podaljšanje odstopanja na podlagi tretjega pododstavka odstavka 2 Priloge III k Direktivi 91/676/EGS.

(6) Nizozemska v skladu s členom 3(5) Direktive 91/676/EGS izvaja akcijski program na vsem svojem ozemlju.

(7) Nizozemska zakonodaja o izvajanju Direktive 91/676/EGS vključuje standarde vnašanja tako dušika kakor tudi fosfata.

(8) Podatki, ki jih je Nizozemska sporočila za obdobje 2008–2011, kažejo na 7-odstotni porast v številu glav pri prašičih in 8-odstotni porast pri perutnini v primerjavi z obdobjem 2004–2007. Število glav goveda, ovac in koz je ostalo nespremenjeno. Nizozemski pristojni organi so določili omejitve glede števila glav za prašiče in perutnino, skupaj z zavezo, da proizvodnja gnoja, kar zadeva dušik in fosfor, ne bo presegla ravni iz leta 2002. Poleg tega morajo nizozemski pristojni organi od januarja 2015 dalje zagotavljati, da se obdeluje ustrezen delež presežka gnoja iz sektorja mleka. Ti ukrepi so potrebni za to, da se zagotovi, da uporaba trenutnega odstopanja ne bi povzročila dodatne intenzifikacije.

([1]) UL L 375, 31.12.1991, str. 1.
([2]) UL L 324, 10.12.2005, str. 89.
([3]) UL L 35, 6.2.2010, str. 18.

(9) Uporaba dušika iz živinskega gnoja v obdobju 2008–2011 je znašala 344 000 ton, kar pomeni rahlo zmanjšanje v primerjavi z obdobjem 2004–2007. Uporaba kemičnega dušikovega gnojila se je v obdobju 2008–2011 v primerjavi z obdobjem 2004–2007 zmanjšala za približno 18 %. Raven presežka fosforja je v obdobju 2008–2011 znašala 16 000 ton, kar pomeni 51-odstotno zmanjšanje v primerjavi z obdobjem 2004–2007.

(10) Za podnebje na Nizozemskem sta značilna enakomerno razporejena količina padavin čez leto in razmeroma majhen razpon temperatur, kar spodbuja dolgo rastno sezono trave, in sicer 250 dni na leto.

(11) Informacije, ki so jih zagotovili nizozemski organi v okviru odstopanja, odobrenega s Sklepom 2010/65/EU, navajajo, da odstopanje ni povzročilo poslabšanja kakovosti vode. Poročilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o izvajanju Direktive 91/676/EGS o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov na podlagi poročil držav članic za obdobje 2008–2011 kaže, da je na Nizozemskem, kar zadeva podzemno vodo, povprečna koncentracija nitratov na približno 88 % postaj za spremljanje pod 50 mg/l, na 79 % postaj za spremljanje pa je povprečna koncentracija nitratov pod 25 mg/l. Podatki spremljanja kažejo padajoč trend koncentracije nitratov v podzemni vodi v primerjavi s prejšnjim obdobjem poročanja (2004–2007). Kar zadeva površinsko vodo, so povprečne koncentracije nitratov na 98 % postaj za spremljanje pod 50 mg/l, na več kot 92 % postaj za spremljanje pa pod 25 mg/l. Večina točk za spremljanje v površinskih vodah kaže na nespremenjen ali padajoč trend koncentracije nitratov. Letni presežek dušika in fosforja v tleh se je zmanjšal, zlasti z zmanjšanjem vnosa gnoja in mineralnih gnojil zaradi standardov v zvezi s stalnim zmanjševanjem vnosa dušika in fosforja, ki so navedeni v nizozemskih akcijskih programih. V obdobju poročanja 2008–2011 so bile vse sveže vode in somornice uvrščene med evtrofne ali hipertrofne.

(12) Komisija meni, da je treba pogoje za odobritev odstopanja spremeniti na podlagi preučitve zahtevka, ki ga je Nizozemska predložila 22. januarja 2014, in obravnave akcijskega programa ter informacij o kakovosti vode in izkušenj, pridobljenih iz odstopanja, odobrenega s Sklepom 2010/65/EU, ter odstopanj, ki se izvajajo v drugih državah članicah. Komisija zato meni, da se količina gnoja pašne živine, ki ustreza 230 kg dušika na hektar letno, lahko dovoli na kmetijah z vsaj 80 % travinja na južnih in osrednjih peščenih tleh ter puhličastih tleh, kakor je opredeljeno v akcijskem programu, medtem ko se 250 kg dušika na hektar letno lahko dovoli samo na kmetijah z vsaj 80 % travinja na drugih vrstah tal. Komisija meni, da to ne bo vplivalo na doseganje ciljev iz Direktive 91/676/EGS, če bodo upoštevani določeni strogi pogoji.

(13) Ti pogoji vključujejo pripravo načrtov gnojenja za vsako posamezno kmetijo, evidenco gnojenja s pomočjo vodenja bilanc gnojenja, periodične analize tal, pozimi travno rušo po koruzi, posebne določbe o oranju trave, prepoved vnašanja gnoja pred oranjem trave, prilagoditev gnojenja, tako da se upošteva prispevek stročnic, prepoved vnašanja fosfata iz kemičnih gnojil in okrepljene kontrole. Ti pogoji so usmerjeni v zagotavljanje gnojenja, ki ustreza potrebam posevkov, ter v zmanjševanje in preprečevanje izpiranja dušika in fosforja v vodo.

(14) Informacije, ki jih je predložila Nizozemska, kažejo, da je količina gnoja pašne živine, ki ustreza 230 kg dušika na hektar letno na kmetijah z vsaj 80 % travinja na južnih in osrednjih peščenih tleh ter puhličastih tleh, kakor je opredeljeno v akcijskem programu, in količina gnoja pašne živine, ki ustreza 250 kg dušika na hektar letno na kmetijah z vsaj 80 % travinja na drugih vrstah tal, upravičena na podlagi objektivnih meril, kot so velika neto količina padavin, dolge rastne dobe in veliki pridelki trave, ki sprejme veliko dušika.

(15) Ukrepi iz tega sklepa so v skladu z mnenjem Odbora za nitrate, ki je bil ustanovljen v skladu s členom 9 Direktive 91/676/EGS.

(16) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike ([1]) določa celovit, čezmejni pristop za varstvo voda na vodnih območij, z namenom doseganja dobrega stanja evropskih voda do leta 2015. Zmanjšanje količine hranil je sestavni del navedenega cilja. Odobritev odstopanja v skladu s tem sklepom ne posega v določbe v skladu z Direktivo 2000/60/ES, in ne izključuje možnosti, da bodo morda potrebni dodatni ukrepi za izpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz nje.

([1]) UL L 327, 22.12.2000, str. 1.

(17) Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) ([1]) določa splošna pravila za vzpostavitev infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti za namene okoljskih politik Skupnosti ter politik ali dejavnosti, ki lahko vplivajo na okolje. Prostorske informacije, zbrane v okviru tega odstopanja, bi morale biti, kjer je primerno, skladne z določbami iz navedene direktive. Da bi zmanjšala upravno breme in izboljšala skladnost podatkov, Nizozemska pri zbiranju potrebnih podatkov v skladu s tem odstopanjem, kjer je to primerno, uporabi informacije, pridobljene v okviru integriranega administrativnega in kontrolnega sistema, vzpostavljenega na podlagi poglavja II naslova V Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 352/78, (ES) št. 165/94, (ES) št. 2799/98, (ES) št. 814/2000, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 485/2008 ([2]) –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Odstopanje, ki ga je zahtevala Nizozemska z dopisom z dne 22. januarja 2014 za dovoljenje za vnos večje količine gnoja pašne živine v zemljo od tiste, ki jo določa pododstavek (a) odstavka 2 Priloge III k Direktivi 91/676/EGS, se odobri ob upoštevanju pogojev iz tega sklepa.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tem sklepu:

1. „travniška kmetija“ pomeni kmetijsko gospodarstvo, kjer vsaj 80 % površine, primerne za gnojenje, pokriva trava;

2. „pašna živina“ pomeni govedo (razen telet, rejenih za meso), ovce, koze, konje, osle, jelenjad in vodne bivole;

3. „kmetijsko zemljišče“ pomeni površino, ki jo ima kmet v lasti, v najemu ali z njo upravlja na podlagi druge pisne individualne pogodbe, in za katero ima odgovornost upravljanja;

4. „trava“ pomeni trajno travinje ali začasno travinje, ki se vzdržuje manj kot pet let.

Člen 3

Področje uporabe

Ta sklep se uporablja za travniške kmetije na individualni podlagi in pod pogoji iz členov 4, 5 in 6.

Člen 4

Letni zahtevek in obveznosti

1. Kmetje, ki želijo, da se jim odobri odstopanje na podlagi tega sklepa, vsako leto pristojnemu organu predložijo zahtevek.

2. Poleg predložitve letnega zahtevka iz odstavka 1 se tudi pisno obvežejo, da bodo izpolnjevali pogoje iz členov 5 in 6.

Člen 5

Vnos gnoja in drugih gnojil

1. Količina gnoja pašne živine, ki se vsako leto vnese v tla na travniških kmetijah, tudi s strani živali samih, ne sme presegati količine gnoja, ki vsebuje 230 kg dušika na hektar letno na kmetijah z vsaj 80 % travinja na južnih in osrednjih peščenih tleh ter puhličastih tleh, kakor je opredeljeno v akcijskem programu, in 250 kg dušika letno na hektar na kmetijah z vsaj 80 % travinja na drugih vrstah tal, v skladu s pogoji, določenimi v odstavkih 2 do 9.

([1]) UL L 108, 25.4.2007, str. 1.
([2]) UL L 347, 20.12.2013, str. 549.

2. Skupni vnosi dušika in fosfata morajo biti skladni s potrebami posevka po hranilih in s preskrbo iz tal. Skupni vnosi dušika in fosfata ne smejo presegati standardov za največji dovoljeni vnos, določenih v akcijskem programu.

3. Uporaba fosfata iz kemičnih gnojil ni dovoljena na kmetijah, za katere je odobreno odstopanje v skladu s tem sklepom.

4. Vsako kmetijsko zemljišče mora imeti načrt gnojenja, kjer sta opisana kolobarjenje na kmetijskem zemljišču in načrtovani vnos gnoja ter drugih dušikovih in fosfatnih gnojil. Na voljo mora biti na kmetiji, in sicer za vsako koledarsko leto najpozneje do junija za prvo leto, za naslednja leta pa do februarja.

5. Načrt gnojenja vključuje naslednje:

(a) število glav živine, opis stavb in sistema skladiščenja, vključno z velikostjo prostora, ki je na voljo za skladiščenje gnoja;

(b) izračun dušika iz gnoja (z odštevkom izgub pri namestitvi in shranjevanju) in fosforja, ki se proizvedeta na kmetiji;

(c) načrt za kolobarjenje, v katerem mora biti opredeljena površina posameznih polj s travo in drugimi posevki, vključno s skico zemljevida, ki prikazuje lokacijo posameznih polj;

(d) predvidene potrebe posevka po dušiku in fosforju;

(e) količino in vrsto gnoja, ki se dostavi naročnikom in ni namenjen uporabi na kmetijskem zemljišču;

(f) količino gnoja, uporabljenega na kmetijskem zemljišču, ki izvira od drugod;

(g) izračun prispevka mineralizacije organske snovi, stročnic in nanosov iz zraka ter količine dušika, ki je v tleh v trenutku, ko ga začnejo posevki izkoriščati v večji meri;

(h) količino vnesenega dušika in fosforja iz gnoja za vsako polje (parcele, ki so homogene glede na vrsto posevka in tip tal);

(i) količino vnesenega dušika iz kemičnih in drugih gnojil za vsako polje;

(j) izračune, na podlagi katerih je možna ocena, ali so izpolnjeni standardi za vnos dušika in fosforja.

Načrte je treba popraviti najpozneje sedem dni po vsaki spremembi v kmetijski praksi, da se zagotovi skladnost med načrti in dejansko kmetijsko prakso.

6. Za vsako kmetijsko zemljišče je treba voditi bilanco gnojenja. Ta se za vsako koledarsko leto predloži pristojnemu organu.

7. Bilanca gnojenja vključuje:

(a) velikost posejanih površin;

(b) število glav in vrsto živine;

(c) količino gnoja, ki ga proizvede posamezna žival;

(d) količino gnojil, ki izvirajo od drugod;

(e) količino gnoja, ki se dostavi drugam, skupaj s podatkom, komu se dostavi.

8. Kmet se za vsako travniško kmetijo, za katero je odobreno individualno odstopanje, strinja, da se lahko vnos gnojil in bilanca gnojenja preverjata.

9. Za vsako kmetijo, za katero je odobreno individualno odstopanje, se opravljajo periodične analize dušika in fosforja v tleh, in sicer najmanj vsaka štiri leta za vsako območje kmetije, ki je homogeno glede na kolobarjenje posevkov in tip tal.

Za vsako homogeno območje kmetije se po oranju travinja opravi analiza dušika v zvezi z vsebnostjo mineralnega dušika in parametri za oceno prispevka dušika zaradi mineralizacije organske snovi.

V zvezi z analizami iz prvega in drugega pododstavka se zahteva vsaj ena analiza na pet hektarjev površin.

10. Gnoja se ne sme nanašati jeseni pred začetkom setve trave.

Člen 6

Pokritost zemljišča

1. Kmetje, ki jim je odobreno odstopanje v skladu s tem sklepom, gojijo travo na 80 % ali več površine, ki je na voljo za vnos gnoja na njihovih kmetijah.

2. Kmetje, ki jim je odobreno odstopanje v skladu s tem sklepom, izvajajo tudi naslednje ukrepe:

(a) na peščenih in puhličastih tleh se po koruzi pozimi goji trava ali drug posevek, ki pokriva zemljo, s čimer se zmanjša spiranje;

(b) dosevki se ne orjejo pred 1. februarjem, da se zagotovi stalen rastlinski plašč na obdelovalni površini zaradi povračila podtalnih jesenskih izgub nitratov in omejitve zimskih izgub;

(c) trava na peščenih in puhličastih tleh se orje samo spomladi;

(d) oranju trave na vseh tipih tal takoj sledijo posevki z visoko potrebo po dušiku, gnojenje pa temelji na analizi tal glede mineralnega dušika in drugih parametrov, ki predstavljajo osnovo za oceno količine dušika, ki se sprosti zaradi mineralizacije organske snovi v tleh; ter

(e) če kolobarjenje posevkov vključuje stročnice ali druge rastline, ki vežejo atmosferski dušik, se vnos gnojil ustrezno zmanjša.

3. Z odstopanjem od točke (c) je oranje trave jeseni dovoljeno pri sajenju cvetličnih čebulic.

Člen 7

Ukrepi v zvezi s proizvodnjo gnoja

Nizozemski nacionalni organi zagotovijo, da proizvodnja gnoja na nacionalni ravni, kar zadeva dušik in fosfor, ne preseže ravni iz leta 2002. To pomeni, da se pravice za proizvodnjo prašičjega in perutninskega gnoja ohranijo v času trajanja odstopanja, odobrenega s tem sklepom.

Poleg tega nizozemski pristojni organi zagotovijo, da se od januarja 2015 obdeluje ustrezen delež presežka gnoja iz sektorja mleka.

Člen 8

Spremljanje

1. Pristojni organ sestavi zemljevide, iz katerih so za vsako občino razvidni deleži travniških kmetij, živine in kmetijskih zemljišč, za katere je odobreno individualno odstopanje, ter jih vsako leto posodobi.

2. Na območjih za spremljanje odstopanja se vzpostavi in vzdržuje mreža za spremljanje vzorčenja talne vode, potokov in plitve podtalnice.

3. Mreža za spremljanje, ki pokriva vsaj 300 kmetij, za katere je odobreno individualno odstopanje, mora biti reprezentativna za vsak tip tal (glina, šota, peščena tla in peščena puhličasta tla), prakse gnojenja in kolobarjenje posevkov. Sestava mreže za spremljanje se v času uporabe tega sklepa ne sme spreminjati.

4. Raziskave in stalne analize hranil zagotavljajo podatke o lokalni rabi zemljišč, kolobarjenju posevkov in kmetijskih praksah na kmetijah, za katere je odobreno individualno odstopanje. Ti podatki se lahko uporabijo za modelno zasnovane izračune obsega spiranja nitratov in izgub fosforja na poljih, na katerih se vnaša do 230 kg ali do 250 kg dušika iz gnoja pašne živine na hektar letno.

5. Mreža za spremljanje, vključno s plitvo podtalnico, talno vodo, odpadnimi vodami in potoki na kmetijah, ki jih ta mreža za spremljanje pokriva, je vir podatkov o koncentraciji dušika in fosforja v vodi, ki izteka iz območja korenin in se izliva v podtalnico in sistem talnih voda.

6. Na kmetijskih površinah s peščenimi tlemi se poostri spremljanje kakovosti vode.

Člen 9

Kontrole

1. Pristojni nacionalni organ izvaja upravne kontrole vseh kmetij, za katere je odobreno individualno odstopanje, da oceni, ali spoštujejo omejitev glede največje količine 230 kg ali 250 kg vnesenega dušika iz gnoja pašne živine na hektar letno na kmetijah z najmanj 80 % travinja, kot tudi standarde glede skupne količine vnesenega dušika in fosfata ter pogoje za rabo zemljišč. Kadar kontrola, ki jo izvedejo nacionalni organi, pokaže, da pogoji iz členov 5 in 6 niso izpolnjeni, se vložnika o tem obvesti. V tem primeru zahtevek velja za zavrnjenega.

2. Program pregledov se vzpostavi na podlagi tveganja in z ustrezno pogostnostjo ob upoštevanju rezultatov kontrol iz prejšnjih let in rezultatov splošnih naključnih kontrol upoštevanja zakonodaje, s katero se izvaja Direktiva 91/676/EGS, in kakršnih koli informacij, ki bi lahko kazale na neskladnost.

Na vsaj 5 % kmetij, za katere je odobreno individualno odstopanje, se izvedejo upravni pregledi v zvezi z rabo zemljišč, številom glav živine in proizvodnjo gnoja.

Na vsaj 7 % kmetij, za katere je odobreno individualno odstopanje v skladu s tem sklepom, se izvedejo poljski pregledi v zvezi s pogoji iz členov 5 in 6 tega sklepa.

3. Pristojnim organom se dodelijo potrebna pooblastila in sredstva za preverjanje skladnosti z odstopanjem, ki se odobri v skladu s tem sklepom.

Člen 10

Poročanje

1. Pristojni organi vsako leto do marca Komisiji predložijo poročilo, ki vključuje naslednje podatke:

(a) podatke o gnojenju na vseh kmetijah, za katere je odobreno posamezno odstopanje, vključno z informacijami o pridelkih in tipih tal;

(b) podatke o spreminjanju števila glav živine za vsako kategorijo živine na Nizozemskem in na kmetijah, za katere je dovoljeno individualno odstopanje;

(c) podatke o spreminjanju nacionalne proizvodnje gnoja glede na dušik in fosfat;

(d) povzetek rezultatov kontrol v povezavi s koeficientom izločanja prašičjega in perutninskega gnoja na nacionalni ravni;

(e) zemljevide, ki za vsako občino prikazujejo delež kmetij, živine in kmetijskih zemljišč, za katere je odobreno posamezno odstopanje, kot je navedeno v členu 8(1);

(f) rezultate spremljanja voda, vključno s podatki o spreminjanju kakovosti vode za podtalne in površinske vode, ter vpliv odstopanja na kakovost vode;

(g) podatke o koncentraciji dušika in fosforja v vodi, ki izteka iz območja korenin in se izliva v podtalnico in sistem talnih voda, kot je navedeno v členu 8(5), in rezultate poostrenega spremljanja kakovosti vode na kmetijskih površinah s peščenimi tlemi, kot je navedeno v členu 8(6);

(h) rezultate raziskav v zvezi z lokalno rabo zemljišča, kolobarjenjem in kmetijskimi praksami ter rezultate modelno zasnovanih izračunov obsega izgub dušika in fosforja na kmetijah, za katere je odobreno individualno odstopanje, kot je navedeno v členu 8(4);

(i) oceno izvajanja pogojev za odstopanje na podlagi kontrol na ravni kmetij in podatke o kmetijah, ki pogojev ne izpolnjujejo, na podlagi rezultatov upravnih kontrol in poljskih pregledov, kot so navedeni v členu 9.

2. Prostorske informacije, vsebovane v poročilu, izpolnjujejo, kjer je primerno, določbe iz Direktive 2007/2/ES. Nizozemska pri zbiranju potrebnih podatkov uporablja, kadar je to ustrezno, informacije, pridobljene v okviru integriranega administrativnega in kontrolnega sistema, vzpostavljenega na podlagi poglavja II naslova V Uredbe (EU) št. 1306/2013.

Člen 11

Uporaba

Ta sklep preneha veljati 31. decembra 2017.

Člen 12

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Nizozemsko.

V Bruslju, 16. maja 2014

Za Komisijo
Janez POTOČNIK
Član Komisije